

entrevistes

Per Rafel Mas

De tota la gent que ha participat en el Gran Any Big Year 2013, n'hem seleccionat 3 participants destacats i els hem fet un grapat de preguntes. Les seves motivacions i temps de dedicació en aquest concurs han estat diferents, però tots presentaven un objectiu comú: aprendre molt i passar-ho molt bé. Són aquests: Maties Rebassa Beltrán, biòleg i ornitòleg, director del Parc Natural de s'Albufera de Mallorca; Susana Quintanilla Alfaro, estudiant de Tècnic de

grau superior en recursos naturals i paisatgístics, ornitòloga i agricultora ecològica i aprenent d'agricultora biodinàmica; Josep Manchado Rojas, geògraf, tècnic especialista en urbanisme i territori, ornitòleg i *spotter*.

Perquè has participat en el Big Year 2013? Intenta explicar, en poques paraules, a una persona que no és aficionada a veure aucells perquè has dut a terme

aquesta petita bogeria...

(Maties) Doncs, simplement, perquè em feia il·lusió. Un dia de desembre de 2012 ens vàrem aplegar alguns amics, tots amb la mateixa afició a observar aus, vàrem veure una pel·lícula americana que anava precisament sobre un Big Year, vàrem riure molt veient-la perquè d'alguna manera ens vàiem identificats amb els personatges del film, i decidírem encetar aquesta competició a la nostra illa. Vàrem pensar que ens ho passaríem

bé, i ens hi tiràrem de cap (alguns amb algunes reticències inicials, però al poc temps ja n'estàvem tots ben convençuts).

(Susana) En part perquè vaig assistir al naixement de la iniciativa i també perquè em semblava una manera divertida de conèixer la quantitat d'espècies que es podien observar en un any a Mallorca. El fet que el format sigui un concurs i que els resultats surtin publicats mensualment fa que la gent no perdi l'interès i s'esforci en cercar les espècies que no ha vist.

(Josep) Jo crec que perquè va coincidir que molts havíem llegit *Para que sirven las aves?* i vam veure en grup la pel·lícula *The Big Year* a finals del 2012. Quan va acabar, crec que la majoria estàvem segurs que ho volíem fer. Després, les ganes de superar-me han fet la resta.

Quantes espècies has observat? El teu resultat observant diferents espècies et satisfà?

(Maties) Espècies vàlides per al BY n'he vist 232. Qualsevol xifra m'hagués satisfet, de fet no pensava veure'n tantes. Aquest primer BY ens ha servit, entre altres coses, per saber quantes espècies es poden veure en un any.

(Susana) Ara mateix duc 195 espècies observades i encara queden uns quants dies per sumar-ne qualcuna més, s'hi ha sort..... M'hagués agraït ingressar al *club dels dos-cents*, però em sent bastant satisfeta amb fins on he arribat.

(Josep) He vist 215 espècies. Sí, el meu resultat era impensable ara just fa un any, i només es pot entendre per les hores dedicades i el que he anat aprenent al llarg dels mesos. De fet, quan vaig començar el meu objectiu era arribar a les 180 espècies.

Quina espècie o quines espècies de les que has vist t'ha fet especial il·lusió?

(Maties) Uff, unes quantes! Va ser una sort poder localitzar al Salobrar de Campos una espècie mai observada abans a les Balears, un fuel·l americà (*Pluvialis dominica*). També em va agradar molt veure en unes condicions òptimes una au molt es-

cassa i amagadissa, la guàtlera marxa (*Crex crex*), o poder trobar i fotografiar al Blanquer de Maria de la Salut una femella jove d'arpella russa (*Circus macrourus*), una au rapinyaire que mai abans havia pogut veure tot i que l'havia cercat amb insistència. Però encara que pugui sorprendre una mica, vaig sentir més il·lusió quan vaig veure una au teòri-

cament molt més fàcil de localitzar que totes aquestes que he anomenat abans, la miloca o moixeta voltanera (*Neophron percnopterus*). Ja se sap que, als qui som pares, tot el que feim amb els nostres fills ens il·lusiona d'una manera molt especial, i precisament va ser amb en Joel, el meu fill, qui vaig anar a cercar aquesta espècie pels voltants de Lluc. Era el

LALO VENTOSO

LALO VENTOSO

segon dia que hi anàvem i ens pas-sàvem més temps jugant que mirant el cel, per la qual cosa era molt conscient que no seria gens senzill veure una moixeta. Però vàrem tenir sort, i tots dos ens posàrem molt contents de poder veure un *voltor blanc i negre* que es va deixar observar bastant bé.

(Susana) El record més intens que tinc és l'observació d'una arpella russa (*Circus macrourus*) a les Cases Velles (Formentor) amb la companyia d'en Pep, Lalo i Dani. Va ser tota una aparició....un present.

(Josep) Diria que el papamosques de collar i les arpelles russes, les dues em recorden aquells dies de tempesta d'abril que varen ser molt especials; el paràsit gros, per observar-lo durant una bona estona al cap de Formentor parasitant un grup de virots i el mussol emigrant a la depuradora de s'Albufera, per la sorpresa.

Quina espècie que no has vist t'hagués agradat veure?

(Maties) També unes quantes. Cada any veia la camaverda menuda (*Tringa stagnatilis*), però el 2013 no hi va haver manera. També vaig estar cer-

cant un grapat de dies l'ull de bou cellard (*Phylloscopus inornatus*), anant als llocs adequats en el moment més idoni, però tampoc vaig aconseguir veure'n o escoltar-ne cap. Altres espècies que he cercat sense èxit han estat les gavines escasses o rares (*Larus argentatus*, *L. cachinnans*, *L. marinus*, *Hydrocoloeus minutus*) i alguns passeriformes forestals. Haurà de ser en un altre BY!

(Susana) Puff... n'hi ha moltes, moltíssimes....per citar.... *Botaurus!!!*

(Josep) La miloca i el tord burell, he anat molts dies i moltes hores als llocs on es poden veure, i no hi ha hagut sort. La miloca m'ha fet patir molta calor a Escorca i a Artà i el tord burell molt fred a Mortitx i es Trenc.

N'hi ha alguna que hagi vist tu i no els altres participants?

(Maties) Sí, algunes. La veritat és que no sé amb exactitud quines espècies han vist els altres, per tant no n'estic segur de quantes. Calcul que seran devers mitja dotzena.

(Susana) No, categòricament.

(Josep) Crec que cap.

Has calculat quantes hores i dies has dedicat a observar aucells en aquest Gran Any?

(Maties) No, no ho he fet ni pens fer-ho. Sí, puc dir que he intentat sortir a veure aucells almenys un dematí cada cap de setmana, i en els moments de major pas de migrants, també alguns horabaixes en acabar la feina. He de dir, a més, que a s'Albufera he pogut observar moltes aus durant la meua jornada laboral, fins i tot n'he pogut detectar un grapat des de la finestra del meu despatx. És un dels avantatges que té fer feina en un espai natural amb tanta diversitat ornítica, veus o escoltes aucells en tot moment!

(Susana) No ho he calculat, però no he fet més hores de les que sol dedicar normalment a aquesta afició. Però sí que he de confessar que m'he esforçat més i he dedicat més temps a aquelles espècies a les quals normalment no sols prestar atenció per la seva dificultat d'identificació.

(Josep) No ho he calculat, però moltes hores i molts dies. Potser, si l'any té 365 dies, n'he *pajareat* uns 150 més o menys, molts dels quals

fent *extreme birding* des de les 7 del matí a les 9 del vespre. Jo he fet Big Year amb totes les conseqüències i hi he dedicat tant de temps com he pogut.

Quin ha estat el millor moment que recordes i quin el pitjor, el més dur?

(Maties) No en record cap de particularment dur. Evidentment, els dies que cerques i cerques i no aconsegueixes veure quasi res (fet que ha passat molt aquesta tardor, molt pobra en aus), te'n tornes una mica decebut a ca teva. Però és part del joc, no pot haver-hi dies bons sense dies dolents. En tot cas, passejar pel camp o estar hores observant la mar sempre és un plaer. Com a moments gloriosos record els viscuts alguns dies d'acabaments d'abril, quan una persistent borrasca va fer sedimentar molts migrants i, miressis on mires-sis, hi havia aus interessants arreu.

(Susana) Els millors moments sens dubte eren quan coincidíem un no-drit grup d'observadors *bigyearistes* al mateix lloc, intencionadament o per casualitat i decidíem seguir plegats.... encara que la qualitat i la quantitat d'observacions minvés.

Els pitjors o durs, uff.... les matina-des!! El moment més dur per a mi és deixar una espècie sense identificar i quedar-te amb el dubte.

(Josep) El millor moment, possiblement, sigui tota una setmana, els set dies de temporal de pluja i fred a finals d'abril on es podia veure qualsevol ocell a qualsevol lloc. I moments més puntuals com els 500 falcons vespers *Pernis apivorus* a Albercutx, la parada nupcial de les àguiles coabarrades o trobar un petit busqueret trencamates a Cúber. El més dur, la ruptura del zoom 80-400 a un aguait de s'Albufera el mes d'abril. Quan veus que la càmera es romp et quedes molt fet pols.

Conta'ns una anècdota divertida que t'hagi passat mentre feies el BY.

(Maties) Tampoc sé quina triar, així que contaré l'anècdota del bitó, encara que no és especialment divertida. Jo no aconseguia veure bé el bitó (*Botaurus stellaris*) per més que freqüentés els llocs apropiats per a aquest agró quasi mític. En canvi, en Juanjo Bazán, un bon amic i participant del BY, ja l'havia vist i fotografiat a plaer a diferents indrets, i

quan xerrava amb ell sempre li deia que canviaria alguna de les meves observacions per qualsevol de les seves amb el bitó. Record que vàrem estar xerrant d'això, en to divertit, a començaments de desembre i, poc després, quasi sense voler-ho, em vaig topar un bitó molt a prop d'un camí de s'Albufera, i li vaig poder fer fotos. Va ser justament un 5 de desembre, una data que, per als qui treballam a s'Albufera, té un significat molt especial, i no precisament bo. Una altra anècdota va ocórrer un dia de febrer, un mes en què sempre m'agrada anar a observar aus marines, per tota una sèrie de raons. Els dies precedents havia bufat molt de vent, així que vaig anar a cercar aus pelàgiques al Cap de Formentor, on vaig passar unes quantes hores observant pel telescopi des d'un penyallet que mira cap a ponent, ja que volia cercar aus que rarament s'apropen a aigües somes. Quan vaig acabar les observacions i em dirigia cap el cotxe em vaig topar amb en Pere Vicens, que també havia estat observant la mar des del Cap de Formentor però en direcció cap a Menorca, i per tant no ens havíem trobat, tot i estar a poques desenes de metres un de l'altre. Quan li vaig contar que havia pogut veure un grupet de gavinetes

D'esquerra a dreta: Lalo Ventoso, Josep Manchado, Susana Quintanilla, Alberto Estefanía, Maties Rebassa, Joan Miquel González

de tres dits (*Rissa tridactyla*), pensava que no podria superar aquesta observació, però vaja si ho va fer: acabava de veure passar dues balenes! El segon animal marí més gran del món havia passat segurament per davant meu i no l'havia vist... Quin desastre...

(Susana) Em record de cercar com a una desesperada l'ull de bou siulador *Phylloscopus sibilatrix*, que tothom havia vist i jo no... però més tard dins el Port de Pollença en vàrem trobar un exemplar en un jardinet vora el bar on havíem decidit dinar i varem quedar tots bocabadats.

(Josep) A principis de primavera Steve Nicoll ens va enviar un *whatsapp* que a la Riera de Palma hi havia un grup amb tots els hirundínids. Vaig arribar i vaig aparcar sense ticket de l'ORA. Quan la guàrdia em multava vaig córrer a explicar-li que estava observant unes oronelles molt especials, va venir fins al pont amb mi i les va observar una estona amb els meus prismàtics. Al final ella va quedar meravellada amb aquelles oronelles vermelloses i jo vaig quedar allà mitja hora més sense multa.

Per a què creus que ha servit fer el Big Year en general i per a què

t'ha servit a tu en particular?

(Maties) Ha servit per a un grapat de coses, però sobretot per a *fer equip*. Encara que, en teoria, cada un competia contra els altres, en realitat mai abans ens hem ajudat tant a trobar espècies, comunicant instantàniament cada observació interessant, sortint en grup, donant consells... També ens ha servit a tots per a aprendre, evidentment.

(Susana) Per donar a conèixer més les aus i l'afició sana de gaudir observant-les, per aprendre més compartint temps i coneixements amb amics que tenen la mateixa afició que tu.

(Josep) En general, per fer que molta gent sortís més dies i més hores al camp a observar ocells i, sens dubte, s'hauran incrementat les observacions de moltes espècies per mor de la major quantitat d'hores d'observació. A l'àmbit personal, per gaudir molts moments especials i per incrementar l'amistat amb molts d'altres participants.

Ara que acaba l'any, record com va començar, amb un berenar de xurros amb xocolata a Costitx l'1 de gener, fotografiant el pinsà mè a l'hort d'en Lalo i després fent *birding* fins fosquet amb en Lalo Ventoso i en Biel

Bernat. Tot i com era de curt el dia vàrem veure 70 espècies i riguérem molt amb els primers *clings*. Sobretot m'ha servit per conèixer més i millor el grup de gent que hi ha participat i per viure moments com aquest.

Creus que els que comencen es poden veure frustrats, d'alguna manera, en veure que els primers observen tantes espècies i ells tan poques?

(Maties) No hauria de ser així. No crec que ningú hagi de mirar el que fan els altres, consider que el BY s'ha d'agafar més com un repte de superació personal, o en tot cas un joc participatiu, que no com una competició. Cadascú s'ha de marcar els seus propis objectius, partint dels seus coneixements i experiència, i sobretot d'acord amb el temps del qual disposa per a sortir a observar aus. Ben entès, el BY no ha de donar més que satisfaccions a tot aquell que hi participa.

(Susana) No, el *bigyear* simplement és una excusa més per sortir a mirar aucells al camp, és un premi a la constància i a la perseveració, qui més surt és el que més espècies veu, el que més en troba. Més que veure's frustrats, els hauria de motivar a

sortir més.

(Josep) Esper que no, tot i que tinc la sensació que, a mesura que s'havia de fer més esforç per a sumar noves espècies, molta gent s'ha anat despenjant del BYM'13, potser també influïts per la migració, la tardor i l'hivern tan dolents que hem tingut. Crec que, tant qui n'ha vist 100 com el guanyador, amb més de 230, ha de tenir com objectiu per altres anys millorar els seus registres personals i que, tal com passa a la muntanya, no competeixes amb els altres, sinó amb tu mateix.

Has après alguna cosa nova sobre aucells?

(Maties) És clar que sí. Entre altres coses, saber quantes espècies es poden veure en un any a Mallorca. Record que, quan vàrem començar, molts pensàvem que seria molt complicat arribar a les 200 espècies. Ara sabem que amb dedicació, paciència, il·lusió i planificació, se'n poden arribar a veure unes quantes més.

(Susana) Sí, per descomptat, això per a mi és el gran objectiu del *bigyear*.

(Josep) Moltes, moltíssimes, per a mi ha estat un màster en ocells intens i llarg, amb classes de cants, vols, costums, becs, plomatges, *jizzes* i de tot allò relacionat amb les aus. He tingut la sort de poder sortir molts dies i de compartir observacions amb alguns dels millors ornitòlegs de Mallorca i, anant amb els millors, sempre s'aprèn molt més.

Participaries l'any que ve, una altra vegada, en un hipotètic BY'14?

(Maties) Sí. El BY'13 me l'he agafat quasi com un repte personal, i per això he sortit al camp més que altres anys. No crec que el 2014 me l'agafi de la mateixa manera, ja que tenc altres curolles al cap que em restaran molt de temps, però així i tot vull saber quantes espècies seré capaç de veure.

(Susana) Sí, i perquè no??

(Josep) Sí, molt probablement sí. Potser no amb la mateixa intensitat que enguany, perquè el 2013 ha estat llarg i la tardor tan dolenta encara ho ha agreujat. La veritat és que ara

tinc ganes que torni començar, posar a zero el comptador i trobar els *boogie birds* que enguany no he pogut veure, i torn a pensar en la miloca, el tord burell i el durbec.

Canviaries les normes per a edicions futures?

(Maties) Imagin que cadascun de nosaltres canviaria alguna coseta, però, precisament per això, i ja que els canvis probablement no serien gaire substancials, pens que el millor és deixar-ho així com està. En tot cas, els meus suggeriments serien els següents: fer un BY per a totes les illes Balears (i aigües properes, evidentment); intentar incentivar les troballes personals en detriment del *twitching* (del que no tenc res a dir, jo mateix l'he practicat en alguna ocasió i segur que ho tornaré a fer); incloure dins el BY esdeveniments puntuals, independents però a la

vegada lligats del BY, en què pugui participar molta més gent (tipus Big Day, Big Weekend, etc.). També voldria que tots els participants del BY mirem menys qui guanya i prestem més atenció al nombre d'espècies que veiem entre tots, que al cap i a la fi és una dada molt més interessant i transcendent.

(Susana) No.

(Josep) No canviaria cap norma, crec que han de ser poques i senzilles i no complicar-les; en definitiva, es tracta de veure el màxim d'ocells de cap a cap d'any.

Pos	Participant	Nº Sp.
1	Maties Rebassa	232
2	Josep Manchado	215
3	Pere Vicens	208
4	Lalo Ventoso	207
5	Juanjo Bazan	205
6	Rafel Mas	205
7	Jordi Muntaner	202
8	Gemma Carrasco	195
9	Susana Quintanilla	195
10	Biel Bernat	194
11	Michael Schade	193
12	Juan M. González	191
13	Cati Artiques	190
14	Toni Muñoz	190
15	Antoni Soler	190
16	Carlos López Jurado	187
17	Michael Montier	187
18	Manolo Suárez	181
19	Lluís Parpal	180
20	Cristina Fiol	174
21	Xavier Llabrés	172
22	Jaume Adrover	170
23	Steve Nicoll	168
24	Carlota Viada	148
25	Manolo Cabalqa	145
26	Andrés Mas	126
27	Lupe Suárez	125
28	Nieves Negre	124
29	Alberto Bazán	112
30	Xavier Mas	111
31	Emilia Sequera	87